

Wychylcie się bardziej z okna; jeśli wypadniecie, może was coś olśni albo zamroczy, a krzyk spadającego będzie kolejnym dowodem na istnienie. Bo tylko w ten sposób można bronić istnienia sztuki ★

W jednym z niedawno opublikowanych wywiadów, rozpatrując sylabusy w kontekście kryzysu ogółu sztuki w Polsce Zbigniew Libera powiedział, że na akademiach uczy się performansu, mimo iż zawsze był on narzędziem kontestacji tego, co znajduje się wewnątrz jej murów. To zdanie prowokuje szereg przemyśleń związanych z ewolucją sposobów nauczania opartych o poszerzanie możliwości, samej akademii, której powolne tryba prędzej czy później przynoszą nowe metody tworzenia, ale również te związane z szerokością zagadnienia, jakim jest performatyka.

Szeroki zakres, daleko wykraczający poza odnogę dotykającą jedynie sztuki otwiera nowe możliwości interpretacji określonych działań, niezależnie od tego, czy wynikają z założenia, metody czy samego aktu, który w odpowiednim momencie może zostać wskazany jako działanie z zakresu pola sztuki. Ta ciągle poszerzana dziedzina nauki, której elementy na dobre zakorzeniły się w postrzeganiu tego, co artystyczne, staje się aliażem dziedzin z zakresu już nie tylko ciała i jego motoryki, ale również granic, możliwości i języka, by zaznaczyć te najważniejsze dla interesującej nas dziedziny, stając się tym samym swojego rodzaju laboratorium, w którym niezależnie od perspektywy wynik zawsze jest pozytywny, wahając się jedynie stopniem tajemniczości wobec odbierających performowane akty. Szeroki zakres pozwala również na swobodną grę między tym co przeżywane a artystycznym działaniem bez wyspecjalizowanych narzędzi, które trzeba nabywać. Zasadzając niejednokrotnie całą operację na swobodzie przeżywania codzienności. Czy ktokolwiek ma prawo jej zabronić?

Piotr Tadeusz Mosur

★ Fragment wykładu inauguracyjnego rok akademicki 2020/2021 krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Krzysztof Warlikowski *Czy wierzysz w duchy?*

Performatywny podmiot wiedzy

Pracownia Działań Transdyscyplinarnych

– *jak połączyć intuicję z wiedzą i zaangażowaniem*

Ciało artysty to wielopostaciowy aparat poznawczy, dryfujący w nurcie historycznej interpretacji i rekonfiguracji. Od zachowań i działań intuicyjnych po strategię cielesności trwa proces samoświadomości somatycznej. Jest poniekąd procesem ciągłego uczenia. Włączenie ciała w pole sztuki (poza teatrem i rytuałem) czyni je dyskursywnym. Połączenie go z technologią tworzy ciało rozszerzone, w tym informacyjne i cyfrowe.

Jon McKenzie proponuje „koncepcję maszyny wykładowczej”. Według niego jest nią „każdy system przetwarzania dyskursów i praktyk, każde nagromadzenie słów i czynów, które ma je zintegrować albo też rozluźnić ich związki, naruszyć ich formy czy funkcje”, a w ramach „pokładu performatywnego” twierdzi, iż powstała „technika medialna o ogólnoświatowym wymiarze (...) Te hipermedialne media wpływają na wszystkie kultury wszystkie organizacje, wszystkie technologie, ponieważ digitalizacja dyskursów i praktyk pozwala nagrywać, montować i odtwarzać je na nowe niesamowite sposoby. Wysoce zlokalizowane zespoły słów i gestów można obecnie rozdzielać, rekombinować i hipertekstowo łączyć z innymi zespołami”. Siła i znaczenie tych zjawisk, ich kumulacja wytworzyły paradygmat badawczo-artystyczny zwany „performatyką”. Kontrkultura lat 60–70. z całą swoją złożonością, podkreśleniem istotności wspólnych działań, obrzędów, protestów — doprowadziła do narodzin praktyki społecznego zaangażowania, cielesności i żywego uczestnictwa. „Performans wytwarza nowy podmiot wiedzy, całkowicie różny od tego, który tworzył się pod rządami panoptycznego nadzoru. Ambiwalentne tożsamości, transseksualne ciała, awatary cyfrowe, projekt poznania ludzkiego genomu – wszystko to wskazuje, że podmiot performatywny skonstruowany jest raczej fragmentarycznie niż jednolicie, jest zdecentralizowany raczej niż centryczny, równie wirtualny jak aktualny”. Jest intermedialny.

Grzegorz Klaman

W tekście cytaty z: Jon McKenzie, *Performuj albo... od dyscypliny do performansu*.

„Wykon”

3 marca 2023 r.

artyści_tki

Anna Chabowska i Kajetan Krzemieniewski • Kacper Krajewski
Weronika Sikorska • Kacper Ignaczak • Michał Kowalczyś
Patryk Dariusz Gacki • Mac Lewandowski • Katarzyna Pieciukonis
Marta Kubiś i Józefina Radtke

gościnnie

Emilia Rodziewicz • Oskar Żuk

III Pracownia Intermediów
dra Honorata Martin

Pracownia Działań Transdyscyplinarnych
prof. dr hab. Grzegorz Klaman

asystent w obu pracowniach i kurator
Piotr Tadeusz Mosur

patronat medialny
Radio MORS

Wydarzenie organizowane w ramach cyklu „Plaster”.

UL

adres	ul. Św. Barbary 3 80—753 Gdańsk
telefon/sms	660 811 584 / 667 507 629
e—mail	ul.galeria@gmail.com
instagram	@galeriaul
www	ul.gda.pl